

དཔེ་ཚུན་ལ། ལྷལ་མོ་འབྲུག་ལ།
དཔེ་ཚུན་འབྲུག་འཁྲུང་ལ། ཚངས་པོ།
མཉམ་པོག་མཉམ་པོག་ལ། འགྲོ་འབྲུག་རྩོམ་པོ།

ཐེངས་འཛིན་གྲུབ་འབྲུག་ལ།

དེབ་རིག་ལྷན་ལ།

༄༅། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་ལོ་གསུང་འབྲུག།
(༢༡ / ༥༥)

དཔལ་བཅེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འབྲུག་ཁང་གིས་བསྐྲིགས།

ཀླུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་ཚུན་ཁང་གིས་བསྐྲིག་ཏེ་བཀྲམ།

པེ་ཅིན་མཚོ་རིན་ཚུན་ཁྲ་པར་འདེབས་ཀླུང་གིས་དཔར་བཅུབ།

ལྷོ་མ་ ༡༠༠༥ མཚོ་རི་མ ༤༥ར་པར་གཞི་དང་མ་བསྐྲིགས།

ལྷོ་མ་ ༡༠༠༥ མཚོ་རི་མ ༤༥ར་པར་མེད་ལྷན་དང་མ་བཅུབ།

དཔར་གྲངས། ༠༠༠༡ — ༡༥༠༠

ISBN978—7—80253—013—3/B. 51

གསུང་འབྲུག་ཆ་ཚང་(དེབ་༡—༥༥ཡོད) ལ་རིན་སྒྲིབ། ༡༩༩༠. ༠༠

出版人:周华
责任编辑:聪博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据

觉囊·多罗那他文集: 藏文/觉囊·多罗那他著
百慈藏文古籍研究室编. - 北京:
中国藏学出版社, 2008. 4 (先哲遗书. 43-87)
ISBN 978-7-80253-013-3
I. 觉… II ①觉…②百… III. 喇嘛教
- 古籍 - 汇编 - 藏语 IV. B946.6
中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第040183号

先哲遗书 (六十三)
觉囊·多罗那他文集
(21/45)

百慈藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行
北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本: 880×1230毫米 1/32 印张: 569
2008年4月第1版 2008年4月第1次印刷
印数: 0001—1500册

ISBN978-7-80253-013-3/B. 51

本文集总定价(1-45卷): 910.00元

༡། དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་བྱལ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས་ཤིང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱུན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཁས་དབང་གཟུང་དཀར་ཡིན་པོ་ཆེ་ལྟུང་ཉེ་མ་མཚོགས་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་སྤྱོད་གནང་སྟེ། དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཉེ་བའི་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་པོད་གྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་པོ་ཉེ་ཁྲི་ལྷག་ཡོངས་པ་རང་བྱུང་དང་མིའི་གཞོན་འཛེས་འཛིག་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ཡེགས་པར་བསྐྱིགས་ཤིང་དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ། དཔེ་བྱུང་གསོལ། དཔེ་སློམ་བཞེངས་ཏེ་སྤྱང་སློབ་མཛད་གནང་བ་དང་གནང་མུས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་རའི་མེས་པོའི་བྱལ་ལོར་སྤྱང་སློབ་རྒྱུན་འཛིན་དང་པོད་རིག་པའི་གལ་ཆེའི་དབྱུང་གཞི་མཁོ་འདོན་གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ལོར་མཛོད་དར་རྒྱས་དང་སྤྱང་སློབ་བཞུགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉེ་ཆར་དཔལ་བཟེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གཉིས་ཞིབ་གོས་བྱས་མཐར། རྩོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་སློབ་དང་པོད་རིག་པའི་དབྱུང་ཡིག་རྒྱུར་སློབ་དང་ཆ་ཚད་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལྡུལ་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《བཀའ་གང་མས་དཔེ་དགོན་གཅེས་བཏུས་》 ཞེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དགོན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་སུ་མཐུང་ནས་ལེགས་སྐྱིག་དང་དཔེ་རྒྱུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལྡུལ་དགོས་པ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《མེས་པོའི་བྱལ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་རྒྱུན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སློབ་ཕྱོད་མེས་པོ་མཁས་དབང་དམ་པ་དུ་མས་བྱལ་དུ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་རྣམས་དང་། འཐར་འཐོར་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དགོན་གལ་ཆེན་དག་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱིགས་པ་འདིའི་ནང་དོན་ཐང་ལ། བང་དོན་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཚད་མ་རིག་པ། རྒྱ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས། ཕྱིས་རིག་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་འདུས་པའི་དཔེ་དགོན་ལོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

དཔེ་རྒྱན་གསལ་བཤད།

འདི་འདྲའི་དཔེ་རྒྱན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་དེད་ཅག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་
སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་གཟེ་བཟེད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་རྒྱན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་དང་རྒྱལ་
ཁབ་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདང་འཛོག་དང་མཐོང་ཚེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་བོའི་ལུས་བཞག》 གི་མ་གྱི་ཐལ་ཚེར་ནི་དཔུ་མེད་བྲིས་རྙིང་གི་སྟག་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་རྒྱང་ཡིག་མང་ཞིང་བྲིས་རྒྱུགས་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་གྲོག་དཀའ་བའང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་འིང་ཉམས་སྦྱོང་
བརྗེ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མང་བཀའ་འདྲི་ལྷན་པར་བརྟེན་ཡིག་གཟུགས་གསར་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
ཐུབ་པ་བྱུང་། དར་གྱིང་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྙིང་གཞན་པ་དང་བརྗེར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེ་བ་སོ་སོའི་བརྗེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལྷ།

དཔེ་རྙིང་རྒྱང་སྐྱོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་རྒྱན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱུ་བསྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་
ལྷན་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོ་གསོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བསྐྱོར་དང་མཇུག་སྟོན་གྱི་
བཀའ་བྲིན་བརྒྱུངས་པ་ལ་སློང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་དང་། དཔལ་བཅུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་པ་ལྷན་རྒྱས་དང་། ལྷ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཚེན་པོས་འབས་སྤྱི་ལྷ་མཁན་རྣམས་ལ་སློང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞེས་ལྷ་རྒྱ་དང་།

དཔེ་རྙིང་གསལ་བཤད་དཔེ་རྒྱན་དང་ལྷ་དག་ཐད་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཉན་དང་ཞིབ་ཚགས་བཟུ་ལྷལ་བྱས་མོད།
འོན་ཀྱང་རྩོད་ཤེས་རྙིང་དམན་པའི་དབང་གིས་ལོར་འཇུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་མྱིང་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་
ལོར་བཙོས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྐྱོལ་གནང་བར་ལྷ་ལྷ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས།
སྟོ་ལོ་༡༠༠༧ལོའི་རྒྱ་བ་དང་བོའི་ཚེས་༡༠ལ།

སྒོན་འགྲོའི་ལུ་ཚོལ་།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་བའ་རྒྱལ་ས་
དང་། ས་དགའ་བཀའ་རྙིང་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་རྒྱུས་
ལུ་རྒྱལ་གྱིས། བཤད་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཚེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སློལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕུན་
མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟུན་དག མདོན་བརྗོད་ལྟེན་སྦྱོར། ལྷན་ཅིས་འབྲུང་
ཅིས། ལྷ་ཚོད་བརྗོད་གསོ་སོགས་མདོ་སྟུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཚེ་བ་ཚང་ལ་མ་ལོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་འཆད་ཉན་
འབྲུང་གསུམ་དང་། བཤད་རྒྱུ་བ་ལས་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་ཐོག་མར་སློལ་གཏོང་།
བར་དུ་གཏན་ལ་ཐབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འདྲིལ་སྦྱོང་སྦྱེལ་བར་
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། དཔུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
བཞུགས་སོ་ཅོག་གི་སྤྲེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྲུངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པའི་
གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཚོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་རི་སྟེན་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་
ན་ནམ་མཁའི་གཟའ་རྣམ་ཚོགས་ཀྱང་སྦྲུངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཚིས་པ་ཅམ་དུ་མ་
ཟད། རྒྱ་བལ་ཉོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་འད་དར་བྱུང་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་གེས་རིག་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
འདྲམ་གྱིང་གར་བུ་བ་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་ཏུ་འད་མཆོད་དེ། དཔེར་ན། ཨོལ་སི་ལོར་རྟེ་
དང་། ཉར་ལྷིང་རྟ་སུ་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཚེན་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཚེན་མོ་

རྣམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆོན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་བཤད་རྒྱུ་བཤིང་ཏེ་ཆེན་པོ་བཙུན་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ངོ་སློད་མདོ་ཙམ་ལུ་ན། དེ་ཡང་རི་རྒྱན་དུ། འཇམ་མགོན་གོང་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཙག་ཞང་། །གཞུབས་ཆེན་རིན་པའམ་རྩོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །སུ་སློབ་བཤད་རྒྱུ་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བརྟུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་རྒྱུ་བརྒྱུད་བཤིང་ཏེ་ཆེན་པོ་བརྟུད། །རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བུ་བརྟུད་པ། །ཤངས་པ་ནི་བྱེད་སློབ་དུག་བསྟེན་རྒྱུ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུང་བྱེད་དང་འཆད་རྩལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུ་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བརྟུ་དང་། རྒྱུ་བཤིང་ཏེ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་ལ་བརྟུད་པའི་བྱེད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་རྒྱུ་བརྒྱུད་འདེན་པའི་བཤིང་ཏེ་བརྟུད་དེ། བཤད་རྒྱུ་བཤིང་ཏེ་ཆེན་པོ་བཙུན་རྩེས་འབྲང་དང་བཙུན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སློབ་ལོངས་སློབ་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ལྷི་རབས་རང་རེའི་བརྟུད་འཛིན་རྣམས་ལ་འབྲན་ཡུན་ཐོན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བརྩའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་མཚུགས་སྒྲིལ་པ་དང་ཚབས་ཅིག་ཏུ་གི་ཡང་
 དག་པའི་སྤོང་རྒྱུ་གི་ཉི་འོད་སྒྲུབ་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་གིས་འགོ་
 ཁྲིད་དང་ཅུ་འཕྲུགས་གནང་བས། དཔེ་རྙིང་འཕྲོར་བསྟུ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་དཔེ་
 རྒྱུན། རྒྱུར་སྒྲེལ་སོགས་གི་སྒོ་ནས་རང་རིགས་གི་རིག་གནས་ཉམས་པ་མོར་རྒྱུ་
 དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གི་བྱ་བར་མོ་མོའི་འགོས་བརྟུན་གི་སྤྲི་ལྷ་རྒྱུ་པའི་
 རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྲུ་སྤྲུད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱབས་འདིར། རང་རེའི་
 ཡབ་མེས་རྣམས་གིས་བཞག་པའི་ས་ལོར་མང་པོ་ཞིག་དུ་ཏུང་ཡང་དེད་ཅག་གི་
 བསོད་ནམས་གི་བཀོ་རྒྱལ་དུ་རྟུག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྲུས་ཆེན་པོས་སྤྲུང་
 རྒྱུ་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ལོ་མེས་རྒྱལ་གིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། འུ་ཅག་བོད་གི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྦྱོར་འབྲུལ་མཁན་གི་
 རྒྱན་དར་འབྲིང་གསུམ་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཚོན་ན། རང་རེའི་སྤྲུག་པར་བབ་
 པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤྲོ་ན་འབར་བའི་འོས་འགན་མཚོག་ཏུ་སྤྲུར་
 པ་ཞིག་གྱུང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། རྩོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྦྱོར་བྱ་དམ་པ་རྣམས་གིས་
 ལྷགས་ཚུམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་རྒྱུ་བ་ཤིང་ཏུ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ལྷུང་པའི་
 མདོ་རྣམས་གི་གཞུང་བཤད་དང་། ཚོས་འབྲུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་
 གསན་ཡིག་བཟོ་སློབ་དང་སྟོན་རབ། །ཚིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཕྲོར་
 པ་རྣམས་བསྟུས། ཆད་པ་རྣམས་བསལ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུགས་པ་
 རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཚོགས་འགའ་རིམ་པ་བསྟུར་ཆགས་སུ་པར་དུ་བརྒྱུན་པ་དང་
 བརྒྱུན་ཚིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་རྫོགས་རྗེ་བཅུན་དུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
འདི་རྒྱ་ཚེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུན་ལམ་དུ་སྐྱུལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་དབར་སྐྱུན་ལྷ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྷན་
ཞིང་མཁུན་སྐྱུན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སློལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྐྱབས་འབྲུག་ཡོང་བ་
མཁུན་མཁུན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ལྷུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྷ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེམས་ཀྱི་སློ་གོས་བཀྲ་བའི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། ལྷིང་པོས་
དཔེན་པའི་ཁ་ཚོ་འདོན་པ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀའ་པོ་སྐྱིང་ལ་
འཆར་། དོན་ལྷན་གྱི་རྣམ་དཀའ་བྱ་བ་དང་དུ་ལེན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྐྱུན་གྱི་སྤྱི་ལམ་གཙུང་ཟུང་རེ་སྐྱབ་ལུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འགྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མངོན་སྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཚོས་མངོན་སྲུང་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སྐྱུ་རྒྱུ་པར་ལྷོའོ། །

ཐུན་འཕྲོག་ཚན་འབྲུམས་པོ་སྲུབ་བསྐྱུན་ཉི་མས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧པའི་བླ་ཚོས་ལ་ལྷན་སྐྱུལ།

བསྐྱེད་ཀྱི་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་ང་ཚོའི་རྩོམ་ཆེ་བཅུ་དྲུ་ལ་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིགས་ཏེ་པར་རྒྱུན་ལྷན་པ་འདི་ནི། གཟུགས་དཀར་མཚོག་སྐྱུལ་ཐུབ་བརྟན་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་རྒྱུན་འོག་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྐྱེད་ཁོང་ལ་གསུང་འབྲུམ་པོད་བཞི་བཅུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་སྤྱིས་སུ་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་པོད་བཞི་བཅུའི་དཀར་ཆག་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྔོན་ང་ཚོའི་མཇལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ད་ལམ་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་བའི་པོད་བཅོ་ལྔ་ནི། དང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟག་བརྟན་པར་མ་ཞེས་འཕོད་པ་འདི་ནི། པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྤྱི་ལོ་1616) ལ། མངའ་རིས་སྤྱད་ཀྱི་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་པའམ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྡེ་བསྐྱེད་མ་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པ་བསོད་ནམས་དབང་སྐྱུལ་སྡེས་ཡོན་བདག་བྱས། དྲུ་ལ་ལྷ་ཐའི་དངོས་སློབ་གཉེན་ཡི་བརྗེ་དགོན་མཚོག་ལེགས་བས། ཐོག་མའི་མཚམས་སྐྱེད་དང་པར་བྱང་འབྲི་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། དུས་འཁོར་སྐྱགས་སྤེང་དང་རྒྱན་གཉིས་ཤལ་སྐྱེད་སོགས་ཚོས་ཚན་བཅུ་བཞི་ཤིང་པར་དུ་བཀོས་པ། རྟག་བརྟན་དམ་ཚོས་གྲིང་དུ་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྡེང་དུ་རྟག་བརྟན་རང་ནས་བརྗོད་པ་བཅས་པོད་

པཚོ་ལྷ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱོད་པར་མ་ཚར་གཅིག་ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཚེན་པོས་འབྲས་སྤངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་པ། ལྷོས་དུས་འགྲུལ་
སྐབས་སུ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེར་སེང་པོད་སྤོངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྐྱུན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཙམ་མཁས་གྲུབ་རིམ་ཕྱོག་གི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་ཚོམ་གྱི་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཚེན་པོས།
གསུང་འབྲུམ་གྱི་དཔར་རྒྱུ་ལ་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་པར་མི་ཚོག་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་ཚོམ་རྒྱུ་ལ་ཁ་ཚར་བ་ཏུ་ཅང་དགའ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། ལྷོ་གོས་བཏུན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུམ་ལ་དགའ་
ཚལ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག །དེའི་རྗེས་ལ་ལུ་རི་ལྷག་སྐྱུ་ལ་སྐྱེས་མཛོད་
པའི་དུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་དགའ་ཚལ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། པོད་ཀ་ནས་ཙམ་པར་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྷོ་པ་གངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་པོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྷོ་པ་གངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དགའ་ཚལ་གཉིས་པོ་ད་སྟོན་མཛུལ་
རྒྱུ་མ་རྟེན། དེ་ཡང་ལ་ལུ་རི་ལྷག་སྐྱུ་ལ་སྐྱེས་དགའ་ཚལ་གསལ་མེ་ལོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་ཚོམ་གནང་སྟེ། ལྷོ་པ་ཏུ་བཏུན་གྱི་གིང་པར་དུས་ཟིང་དབང་

གིས་ཉམས་མཁུ་ཤོར་བ་རྣམས། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་སྒྲིའི་ལོ་
 རྒྱུ་ཁ་གསལ་མཛད་ཚུ་མ་བྱུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་རྒྱལ་
 གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་འདི། ཞ་ལུ་རི་ལྷག་
 རྒྱལ་རྒྱལ་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཅམ་སྟེ་ད་ལྟ་རྟག་བརྟན་གྱི་
 པར་རྙིང་པོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་པོད་བཙུ་ལྟ་དང་། པོད་
 གྲངས་དང་ཚོས་ཚན་མང་ཉུང་ཚིག་མཚམས་སོགས་རྩེ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

ད་ལམ་ང་ཚོས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུམ་གྲོག་གྲུང་ནང་དུ་བཅུག་སྐབས་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་གྲུ་མ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོས་འཇམ་ཐང་དུ་གིང་
 པར་ལ་བརྗོད་པའི་གྲོགས་པམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཉེ་ལྷ་དག་ཐེངས་
 གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྐར་ཇོ་ནང་རྟག་བརྟན་དུ་བཞུགས་པ་ཚོམ་པ་པོ་དུ་ར་
 ལུ་ཐ་རང་ཉིད་གྱི་བྱུག་དཔེ་སྐབས་འགར་བྱུག་མཚན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབྲུམ་
 རྒྱངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ནང་བཞུགས་ཐྱིས་མ་པོད་རྒྱང་བཅུ་ལ་ཚོས་
 ཚན་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། ཇོ་ནང་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་རྙིང་པོད་བཙུ་ལྟ་པོད་
 ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཨ་རི་བ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པ་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་གཉིས་
 ཕྱོགས་བསྐོམས་གྱིས། པར་རྙིང་པོད་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ཚོས་ཚན་༣༡༧བྱུང་བ་ལ་
 སྐར་བྱེད་བྱས་ཉེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་ལྷས།

དེ་ནས་ཉམ་བཞུག་གི་པར་པོད་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱེད་གཞི་དང་། འཛམ་ཐང་གི་
 པར་མས་སྐྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱེད་ཐང་གཉིས་པ་ལྷན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 པར་མ་སྐྱ་བྱི་གཉིས་དང་འཕྲི་མ་གཅིག་བཅས་དཔེ་གསུམ་པོ་རྩ་བའི་ཆ་
 རས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བལྟགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཚེན་པོ་མི་འདུག། ཚོ་གའི་
 རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི་མཚན་དགུས་སུ་ཐོར་བ་ཡིན་འདུག་པ་
 རྣམས་ཀྱང་། ལྷག་ཉམས་ནང་དུ་བརྩུག་ཏེ་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། ཉམ་བཞུག་
 པར་རྒྱུང་དང་འབྲས་སྐྱེད་མ་གཉིས་སུ་དཔེ་མ་བལྟགས་པ། འཛམ་ཐང་
 པར་མའི་ནང་བལྟགས་གསུང་ཐོར་བུའི་རྒྱུ་མ་ཉམས་ཅན་དང་། ཞ་ཉམས་
 ཅན་གཉིས་དང་། ཟ་ཉམས་ཅན་དུ་མ་ཐེག་མཚོག་གི་ཟིན་བྲིས་རབ་བྱེད་
 དུག་པ་ཡན་ཚད། ཏཱ་ར་བུ་ཐའི་ཞལ་གསུང་རྒྱུ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ཟིན་
 བྲིས་སུ་བཤོད་པ་དང་། རབ་བྱེད་བདུན་པ་བརྒྱད་པ་གཉིས་རྩ་འགྲོའི་དགོ་
 བཤེས་མཚོག་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་གསར་དུ་བསྟན་པ། འ་ཉམས་ཅན་ཉང་ལུལ་གྱི་
 ལོ་རྒྱུ་ཏཱ་ར་བུ་ཐའི་ཞལ་བཏགས་མཛད་པར་གྲགས་པ་བཅས་ཚོས་
 ཚན། ༡། ལ་འཛམ་ཐང་གི་པར་མའི་དཔེ་གཅིག་ལུ་ལས། ཉམ་བཞུག་པར་
 རྒྱུང་དང་འབྲས་སྐྱེད་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞི་མ་རྒྱུད། ཉམ་བཞུག་པར་
 རྒྱུང་གཅིག་ལུ་ལས་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་ཚོས་ཚན། ༢། ཡང་ཉམ་བཞུག་དང་
 འཛམ་ཐང་པར་མ་གཉིས་ཚར་མེད་པ། འབྲས་སྐྱེད་མ་གཉིས་བརྩུ་ལྷ་ཁང་དུ་
 བལྟགས་པའི་གྲུལ་ནས་ཚོས་ཚན་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ལྷེབ། ༣། གསུང་རྒྱུང་བྱེད་

བ་བཅས་ལ། ལུ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་གི་རྩལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཚོན་
བསྐྱེད་མས་དེབ་བཞི་བརྩུ་ཞེ་ལུ་ལ་ཚོས་ཚན་༡༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མ་དཔེ་
གཡར་རྒྱ་མ་རྟེན་བ་སྐོན་རྩོམ་པ་པོའི་ཕྱག་དཔེའི་གལ་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤངས་གནས་བརྩུ་ལྟ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་ཕྱི་༥༤ནང་བཞུགས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ལོར་བའི་འབྲུང་གནས་ལྟེབས། ཡང་ཕྱི་༥༠ནང་བཞུགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཞག་ཚོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟེབས། རྟེ་ལག་
བྲིས་གྱི་ཚོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུ་དག་གི་སྐབས་སྤུ་མ་དཔེ་རྩ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཚེ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྟ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛིན་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྩ>>འདི། དག་ཚལོར་བཅོས་ལ་གྲག་རྟག་འདི།]
དང་། མཚན་རྣམས་གྲག་རྟག< >འདིའི་ནང་དུ་སྒྲག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལུ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞི་བའི་ནང་དུ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཚོས་ཚན་བཞི། རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ཀུན་བྱུ་གྱི་གསུང་ལྟ་
སྐོར་ཚེ་ག་ཞེས་པའི་ཚོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛིན་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཏི་བའ་ཚེན་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་ཕྱག་རྒྱའི་སྐོར་
ཚོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་རྣམ་གཅོ་བོར་ལྟར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་རྣམས་སྤྱ།
གཙང་གི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ཐ་སྐད་གོ་དགའ་བ་མང་པོ་ཞིག་

པོད་སྐྱེད་གནང་བ་དག་ཀྱང་རང་སྲོལ་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འབྲུམ་འདི་ཅིས་འཁོར་ནང་དུ་སྐྱེགས་པའི་འགོ་སྲོང་ཚུ་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ལྷུས་གིང་། པར་སྐྱེན་ཚོར་ལྷ་བརྒྱའི་འགོ་སྲོང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་བགྲིས། ཚོར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགོ་སྲོང་ཕྱིན་གྱིན་སོགས་ཀྱི་
རྒྱའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚོར་ཉེས་བརྒྱའི་འགོ་སྲོང་ཚུ་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བགྲིས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལས། ད་ལམ་དངོས་སྐྱེད་པར་དུ་
བརྒྱན་ཐུབ་པ་བྱུང་ལྟེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྐྱེལ་བ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུ་ལྷ་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་གང་སྐྱེ་མ་སྐྱེན་སེལ་མཚོག་ནས་ཀྱང་མ་
དཔེ་བཙུ་ལྷ་པོ་ལོགས་དང་། ལོ་རིམ་སྐྱིག་རྒྱ། ལུ་དག་བཅས་ལ་ལོགས་རམ་གང་
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྐྱེལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ལུལ་
ཚོས་འབྱུང་ལུ་དག་གི་ལོགས་རམ་གནང་བ་དང་། སྐྱེ་མ་དཔེལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོས་
ལུ་དག་གི་ལས་ཀ་སྐྱེའི་སྐྱེགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྐྱེགས་རྗེ་
ཆེ་ལུ་རྒྱ་བཤོ། །

དཔེལ་བཙུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་
ཀམ་པ་དེ་ལོགས་ཀྱིས།

རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་ལུ་ཐའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།

1575-1635

ཁོང་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྲུང་གནས་དང་། བརྗེ་ཏུ་གྲ་ཡ་རྩ་པ།
གཉེས་ལོ་ལྟ་བུ། ཁ་རག་སློམ་རྒྱུ་སོགས་སྟེ་ཆེན་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
ཤིང་། བོད་སློབ་བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཁ་རག་བྱུང་བཙུན་གྱི་གནས་རོ་
མོ་ཁ་རག་ཅེས་པའི་འདབས། རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་ལོ་ཉི་ཉའི་ཉེ་འགམ་དུ་ར་ལུ་ལོ་ལྟ་བུ་
ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ལ། ཤར་རྒྱུ་གཉིས་སྟུ་གྱེས་པ་ལས་
ཤར་བ་ཀུན་དགའ་མེད་གའི་གདུང་བརྒྱུད། སྐགས་འཆང་རྩལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་
སྐས་རྣམ་རྒྱལ་སྟུན་ཚོགས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རྗེ་འདིའི་ཡབ་དང་།
ཡུམ་རྗེ་རྗེ་མུ་དགའ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྟུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ཤིང་ལག་(རྗེ་ལོ་1575) ལ། རོ་མཚར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྐྱེ་འབྱུངས་ཉེ་
མེས་པོས་པདྨ་གྱི་གཙོད་རྗེ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ།

སྐྱེ་བལྟམས་ཉེ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་སོང་རྗེས་བཞེངས་ནས་གོམ་པ་སློབ་ཐུབ་པ་
དང་། དགུང་ལོ་གཅིག་ཅུ་ནས་གསུང་བྱོན་ཉེ་ང་སྐྱེ་མ་ཀུན་དགའ་གོལ་མཚོག་
ཡིན་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་གོང་མའི་རྟེན་གསུམ་དང་
སྐྱིན་བདག ། ཉེ་གནས་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས།
རོ་ནང་སྐྱེ་མ་ཀུན་དགའ་གོལ་མཚོག་གི་ཡང་སྐྱིད་འབྲུལ་མེད་དུ་ཤེས་ཉེ། དགུང་
ལོ་བཞི་བར་རོ་ནང་མཁན་ཆེན་ཡུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞབས་དུང་བཟླ་ཤིས་